

EAC 2018, SZÓFIA

KREITER ESZTER – STIBRÁNYI MÁTÉ

2018. március 22-24. között Bulgáriában, Szófiában került megrendezésre az EAC éves konferenciája, melynek az impozáns, római amfiteátrumot magában foglaló Arena di Serdica Hotel adott otthont. (1. kép) Az összejövetel témája a beruházásokhoz kötődő megelőző feltárások európai helyzete volt (*Development-led Archaeology in Europe: Meeting the needs of archaeologists, developers and the public*). A kérdést tehát három szemszögből vizsgálták az előadások: a régész szakmai oldal, a beruházók, illetve a társadalom szemszögéből.

Az előadások során hasznos és átfogó képet kaptunk számos európai ország nagyberuházásokkal kapcsolatos feladatellátásáról, örökségvédelmi helyzetéről. Az országok többségében a „szennyező fizet” elv érvényesül, a régészeti ásatásokat tehát csakúgy, mint Magyarországon, a beruházás előkészítéséhez kapcsolódó forrásból finanszírozzák. Megismerhettük az elmúlt tíz év régészeti feladatellátását Bulgáriában és Albániában, különös tekintettel az olajvezeték-projektekre. Bemutatkozott a svéd, a finn, a portugál, az észt, az angol és a holland modell, valamint kitekinthettünk Izrael régészeti munkálataira is. A szimpóziumon elhangzottak alapján leszűrhetjük, hogy Európa nyugati felén a múzeumok és az egyetemek mellett mára gyakorlatilag mindenütt akkreditált magáncégek végzik a beruházások megelőző feltárásokat tender-rendszerben. Az ott dolgozó örökségvédelmi szakemberek sikeresnek ítélték ezeket a rendszereket, a magántőke megjelenése a megelőző feltárások piacán egyre inkább általános jelenségnek tekinthető. Szintén általános jelenség a szakemberhiány is.

Nagyon aktuális és fontos kérdéseket feszegetett a szimpózium társadalommal és a régészet „társadalmiasításával” foglalkozó része. Hogyan lehet a közvélemény és a régészeti kutatások kapcsolatát vizsgálni, hogyan lehet az embereket érdekeltté tenni, hogy figyeljenek a régészeti örökségi elemekre, hogyan segíthetnek azok feltérképezésében, megőrzésében? Számos gondolatébresztő előadást hallhattunk, elsősorban a skót, holland, illetve a cseh helyzetet bemutató előadások voltak tanulságosak a helyi közösségek, illetve az országos média bevonásáról. A tapasztalatok szerint a strukturált rendszerbe helyezett, tudatos társadalmiasítás az embereket sokkal érdeklődőbbé, elkötelezettebbé, fogékonyabbá teszi a régészet iránt, a párbeszéd a politika-civilek-szakma háromszögén belül könnyebbé válik.

A magyarországi helyzet bemutatása különösen hangsúlyosan jelent meg az európai palettán. A Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. két munkatársa, Kreiter Eszter és Dr. Stibrányi Máté vállalkoztak arra, hogy az éppen átalakulóban levő magyar rendszert bemutassák, kiemelve a jól működő, elsősorban lelőhelydiagnosztikához kötődő tevékenységeket (2. kép). Előadásuk címe Half full or half empty? Current approaches in development led

Lyublyanovics Kyra • New Home, New Herds: Cuman Integration and Animal Husbandry in Medieval Hungary...

archaeology in Hungary volt. Egyöntetű elismerés övezte az ERD (előzetes régészeti dokumentáció) szerepét örökségvédelmi tevékenységünkben, az integrált geofizikai vizsgálatok pedig kifejezetten élenjárónak számítanak európai szinten.

Összességében hasznosnak és sikeresnek értékeljük a szimpóziumot, amelyben egyaránt sikerült bemutatnunk a magyarországi állapotokat az európai szakmai közvélemény számára, valamint első kézből tudtunk tájékozódni a legfrissebb európai helyzetről.

A találkozón sor került az EAC konferenciák soron következő, 13. kötetének bemutatójára, amely a 2017-es athéni találkozó előadásainak kibővített absztraktjait tartalmazza, és az Archaeolingua kiadó gondozásában jelent meg. Az előadások teljes szövege az Internet Archaeology 49. számában (<http://intarch.ac.uk/journal/issue49/index.html>) jelent meg teljes terjedelemben. A szófiai konferencián lehetőség nyílt a korábbi kötetek beszerzésére, valamint a kiadó egyéb publikációinak megvásárlására is (3. kép).

